

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ศึกษาระเบียบวิธีวิจัยและกำหนดวิธีการวิจัยไว้ตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. นิยามเชิงปฏิบัติการและการวัดตัวแปร
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 104 คน (งานกองการเจ้าหน้าที่ ฝ่ายบริหาร เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม 2555)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 104 คน โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเป็นตัวแทนของประชากรตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 727 ; อ้างถึงในรังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 70) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

กำหนดให้

n	=	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
N	=	จำนวนประชากรทั้งหมด (104 คน)
e	=	ความคลาดเคลื่อน กำหนดไว้ที่ 0.05

$$n = \frac{104}{1 + 104(0.05)^2}$$
$$n = \frac{104}{1 + 104(0.0025)}$$

$$n = \frac{104}{1 + 0.26}$$

$$n = \frac{104}{1.26}$$

$$n = 82.53$$

$$n = 83$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มาจากการคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) คำนวณได้ 82.53 คน เพื่อให้ได้จำนวนเต็ม ผู้วิจัยจึงปัดเศษของกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 83 คน

3. การสุ่มตัวอย่างจากประชากร

3.1 ผู้วิจัยกำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยผู้วิจัยได้แบ่งจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 83 คน ออกเป็น 3 กลุ่ม โดยแบ่งตามสัดส่วนของหน้าที่ปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	สายปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม	จำนวนประชากรในแต่ละกลุ่ม	จำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม
1	ผู้ปฏิบัติงาน	84	67
2	หัวหน้างาน	15	12
3	หัวหน้าฝ่าย	5	4
	รวม	104	83

3.2 การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยการกำหนดหมายเลขกำกับรายชื่อประชากรแต่ละกลุ่มประชากร ไล่ลงไปในกลุ่มแล้วจึงหยิบออกมาทีละแผ่น เมื่อจับได้ชื่อใดก็เขียนไว้แล้วนำกลับเข้าไปในกลุ่มใหม่ แล้วเขย่าให้คลุกกัน

เพื่อให้แต่ละชื่อมีโอกาสถูกเลือกเท่า ๆ กันถ้าจับได้รายชื่อเดิมให้จับใหม่ เมื่อครบตามจำนวนสัดส่วนในสายปฏิบัติงานที่หนึ่งแล้ว ก็ให้ทำการจับสลากของสายปฏิบัติงานที่สองที่เหลือจนครบตามจำนวนสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากการศึกษาทฤษฎี แนวคิด และเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยข้อคำถามได้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อคำถามเกี่ยวกับตำแหน่งพนักงาน ลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านเงินเดือน ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ปัจจัยด้านการยอมรับนับถือ ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านนโยบายและการบริหาร และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากร ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบลิเคิร์ต (R.A. Likert) มี 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนแต่ละระดับดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 102-103)

ระดับ 5 หมายถึง	ระดับความสำคัญของปัจจัยอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	ระดับความสำคัญของปัจจัยอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง	ระดับความสำคัญของปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2 หมายถึง	ระดับความสำคัญของปัจจัยอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1 หมายถึง	ระดับความสำคัญของปัจจัยอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยวัดจากพฤติกรรม 3 ด้าน คือ ด้านความผูกพันกับองค์กร ด้านเจตคติในการปฏิบัติงาน และด้านความสามัคคี โดยผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนในแต่ละระดับดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2543 : 102-103)

ระดับ 5 หมายถึง	ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4 หมายถึง	ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3 หมายถึง	ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการเสริมสร้างขวัญ

กำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

2. การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเพื่อกำหนดตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับขวัญกำลังใจ เพื่อให้ได้แนวคิดรวมยอด (Concept) ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำมากำหนดเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2.2 ศึกษาวิธีสร้างแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 107-135)

2.3 สร้างแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่าตามกรอบแนวคิดในการวิจัยที่จะนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

2.4 นำแบบสอบถาม ฉบับร่างที่สร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความเหมาะสม และความถูกต้อง

2.5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้อง ความถูกต้อง ชัดเจนของภาษา

3. การหาคุณภาพของแบบสอบถาม คุณภาพของเครื่องมือ

3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา เพื่อให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยพิจารณาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยวิธีการ IOC (Index of Item – Objective Congruence) เลือกคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป มีผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

3.1.1 นายสาวรัมย์ กิตติมนัส วุฒิการศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต(สาขาการศึกษา ผู้ใหญ่)ตำแหน่ง ผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.1.2 นางสาวเพชรศิริ โยคะสิงห์ วุฒิการศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย) ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3.1.3 นายบุญถนง ทรงมงคลรัตน์ วุฒิกการศึกษา วุฒिवิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสถิติประยุกต์ ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนกมลลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านประเมินและวัดผล

3.2 ตรวจสอบคุณภาพด้วยการนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) เจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน และหาค่าอำนาจการจำแนกด้วยวิธีหา Item Total Correlation เป็นรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น .9542

3.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อีกครั้ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองและแนะนำตัวผู้วิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงอธิบดีกรมราชทัณฑ์ และผู้บัญชาการเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม
2. ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจก่อน
3. ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ มาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อ แต่ละคน ลงในแบบรหัส (Coding Form) หลังจากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ทางสังคมศาสตร์ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อ 1 ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) เปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังต่อไปนี้ (รังสรรค์ สิงหเลิศ. 2551 : 186-188)

1.00-1.80 หมายถึงระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด (1)

1.81-2.60 หมายถึงระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย (2)

- 2.61-3.40 หมายถึงระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (3)
 3.41-4.20 หมายถึงระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก (4)
 4.21-5.00 หมายถึงระดับขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด (5)

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 ใช้การวิเคราะห์

การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่ออธิบายปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การวิเคราะห์แบบกำหนดตัวแปรเข้าไปในสมการทั้งหมด (Enter Method) ซึ่งมีรูปสมการ ดังนี้

รูปแบบของสมการเส้นตรง เพื่อที่จะพยากรณ์ค่าของตัวแปรตาม (Y) เมื่อทราบค่าต่าง ๆ ของตัวแปรอิสระ (x) จำนวน k ตัว

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = a + b_1 x_1 + b_2 x_2 + b_3 x_3 + \dots + b_{10} x_{10}$$

Y คือ ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

a คือ ค่าคงที่ (Constant term) ของสมการถดถอย ในรูปของกลุ่มตัวอย่าง

b_1, b_2, \dots, b_{10} คือ ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (Coefficient) ของตัวแปรอิสระ

หรือค่าอิทธิพล หรือค่าน้ำหนักของแต่ละตัวแปรว่าสามารถอธิบายผลการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรตามได้มากน้อยเพียงใด

x_1, x_2, \dots, x_{10} คือ ค่าของตัวแปรอิสระที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างในรูปคะแนนดิบ

เปลี่ยนสมการในรูปคะแนนดิบเป็นสมการในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Z = B_1 Z_1 + B_2 Z_2 + B_3 Z_3 + \dots + B_{10} Z_{10}$$

เมื่อ Z = ค่าของตัวแปรตามที่ได้มาจากการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน

เมื่อทราบค่าคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ (ขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม)

B คือ สัมประสิทธิ์การถดถอย ส่วนย่อยมาตรฐาน (Coefficient)

$Z_1 - Z_{10}$ คือ คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ การสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปประเด็นเรียงลำดับความถี่และสรุปในเชิงพรรณนา